

L. Z. proti Slovenskej republike

rozhodnutie o prijateľnosti sťažnosti č. 27753/06 z 27. septembra 2011 pre porušenie článku 8 Dohovoru (právo na rešpektovanie súkromného života v súvislosti s pomenovaním ulice po Dr. Jozefovi Tisovi) a článku 6 Dohovoru (právo na prerokovanie veci v primeranej lehote)

SKUTKOVÉ OKOLNOSTI

1. Sťažovateľ, pán L. Z., je slovenský štátny občan, ktorý sa narodil v roku 1958 a žije v Prahe v Českej republike. Sťažovateľ požiadal o anonymitu a Súd tejto žiadosti podľa pravidiel 47 ods. 3 Rokovacieho poriadku Súdu vyhovel.

2. ...

A. Okolnosti prípadu

Skutkové okolnosti prípadu tak, ako ich uviedli strany, možno zhrnúť takto.

1. Pozadie prípadu

3. Sťažovateľ má židovský pôvod a je zamestnaný ako pracovník v oblasti sociálnych a ľudských práv a psychológ. Od roku 1983 žije v Českej republike.

4. Varín je obec na severnom Slovensku s približne 3 500 obyvateľmi.

5. Dňa 4. novembra 1993 Obecné zastupiteľstvo vo Varíne (ďalej len „obecné zastupiteľstvo“) schválilo uznesenie, ktorým zmenilo názov ulice v obci na ulicu Dr. Jozefa Tisa.

6. Po protestoch dvoch miestnych organizácií bolo uznesenie potvrdené druhým uznesením obecného zastupiteľstva z 28. decembra 1993. Uznesenie znelo takto:

„Obecné zastupiteľstvo vo Varíne uznesením číslo 224/1993 zo dňa 28. 12. 1993 schválilo zmenu názvu ulice... na ulicu Dr. Jozefa Tisa...“

7. Podľa oficiálneho vyjadrenia Historického ústavu Slovenskej akadémie vied zo 17. mája 1999, ktoré bolo zaslané sťažovateľovi na jeho žiadosť,

„... J. Tiso stál v rokoch 1939 – 1945 na čele štátu, ktorý kolaboroval s nacistickým Nemeckom, viedol vojnu proti štátom antihitlerovskej koalície. Navyše, v ním vedenom štáte nastolil totalitný režim fašistického typu, ktorý okrem iného zapríčinil násilnú smrť desaťtisícim svojich občanov. J. Tiso ako premiér, prezident, ako predseda samovládnucej HSĽS, ako najvyšší veliteľ armády štátu, ako najvyšší veliteľ Hlinkovej gardy, nesie najvyšší diel politickej, právnej i morálnej zodpovednosti za všetky udalosti, ktoré sa vo vojnovom slovenskom štáte udiali.“

8. Dňa 21. februára 1994 obecné zastupiteľstvo požiadalo názvoslovnú komisiu Okresného úradu Žilina o oficiálne stanovisko k zmene názvu ulice.

9. Vo svojom vyjadrení z 12. apríla 1994 komisia neodporučila pomenovať ulicu po Dr. Jozefovi Tisovi, „nakoľko osobnosť Dr. Tisu nie je doposiaľ historicky prehodnotená“.

10. V roku 1995 sa sťažovateľ neúspešne domáhal začatia trestného konania. V roku 1998 podal občianskoprávnu žalobu, domáhajúc sa predovšetkým zrušenia uznesenia obecného zastupiteľstva, premenovania ulice a zaplata symbolického odškodnenia. Jeho občianskoprávna žaloba aj následné ústavné sťažnosti proti rozhodnutiam prokuratúry a súdov boli zamietnuté. Podrobnosti sú popísané nižšie.

2. Trestné konanie a konanie na prokuratúre

11. V roku 1995 sa sťažovateľ neúspešne domáhal začatia trestného konania v súvislosti s prijatím vyššie uvedeného uznesenia obecného zastupiteľstva z 28. decembra 1993. V roku 1996 sa sťažovateľ rovnako bez úspechu pokúšal o začatie trestného konania proti policajnému vyšetrovateľovi, ktorý odložil sťažovateľovo trestné oznámenie. Oba podnety boli odmietnuté Okresnou prokuratúrou Žilina.

12. Dňa 11. marca 1996 okresná prokuratúra, vykonávajúc svoju právomoc v rámci preskúmavania zákonnosti konania a rozhodnutí orgánov verejnej správy, oznámila obecnému zastupiteľstvu, že premenovanie ulice je v rozpore s ustanovením § 8 ods. 3 zákona o územnom a správnom členení Slovenskej republiky. Toto ustanovenie uvádza, že o určovaní názvov ulíc rozhoduje obec po vyjadrení odbornej názvoslovnej komisie, zriadenej okresným úradom.

13. Listom z 12. apríla 1994 obecné zastupiteľstvo oznámilo okresnej prokuratúre, že jej list bol obecným zastupiteľstvom prerokovaný.

3. Občianskoprávne konania

a) Konanie pred Okresným súdom Žilina

14. Dňa 11. decembra 1998 sťažovateľ podal na Okresný súd Žilina žalobu, ktorou sa domáhal určenia, že pomenovanie ulice po Dr. Jozefovi Tisovi je v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky. Žiadal, aby bola príslušná časť uznesenia obecného zastupiteľstva vyhlásená za neplatnú a aby bola zrušená, aby bola ulica premenovaná a aby bola obec zaviazaná zaplatiť symbolické odškodnenie vo výške 1 slovenskej koruny (Sk) všetkým registrovaným cirkvám na Slovensku.

15. Dňa 10. decembra 1999 okresný súd vyzval sťažovateľa na doplnenie a spresnenie žaloby.

16. Dňa 21. decembra 1999 sťažovateľ doplnil žalobu v časti týkajúcej sa premenovania ulice a zmenil ju v časti nároku na odškodnenie s tým, že žiadal, aby bola symbolická suma 16 Sk zaplatená jemu.

17. Dňa 13. augusta 1999 okresný súd vylúčil časť sťažovateľovej žaloby týkajúcej sa neplatnosti uznesenia na samostatné konanie. Dňa 27. marca 2000 okresný súd toto konanie zastavil z dôvodu, že nemá právomoc preskúmať zákonnosť uznesenia obecného zastupiteľstva a postúpil vec ústavnému súdu.

18. Ústavný súd listom zo 6. februára 2001 bez rozhodnutia vrátil spis Okresnému súdu Žilina. Uvedol, že konanie pred ústavným súdom nemožno začať takým spôsobom ako je postúpenie veci zo strany všeobecného súdu.

19. Dňa 21. marca 2001 Okresný súd Žilina sťažovateľa upovedomil o liste ústavného súdu a konštatoval, že rozhodnutie o zastavení konania týkajúceho sa platnosti uznesenia je právoplatné a spis bude daný do archívu.

20. Medzičasom, 6. júla 2000 Okresný súd Žilina sťažovateľovi oznámil, že jeho nárok týkajúci sa premenovania ulice a zaplatenia odškodnenia je nárokom na ochranu osobnostných práv. Vec postúpil na Okresný súd Levice, pretože tento súd bol miestne príslušný na prejednanie veci.

b) Konanie pred Okresným súdom Levice a následné konanie

21. Dňa 17. apríla 2001 Okresný súd Levice zastavil konanie, majúc za to, že nemá právomoc konať vo veci a postúpil vec ústavnému súdu.

22. Dňa 7. júna 2001 sa sťažovateľ proti tomuto rozhodnutiu odvolal.

23. Dňa 11. júna 2001 Okresný súd Levice doplnil svoje uznesenie zo 17. apríla 2001 tak, že nárok sťažovateľa na zaplatenie 16 Sk z titulu odškodnenia vylúčil na samostatné konanie.

24. Dňa 31. decembra 2002 Krajský súd v Nitre zrušil prvostupňové rozhodnutie o zastavení konania a o postúpení veci ústavnému súdu a vrátil vec Okresnému súdu Levice. Bol toho názoru, *inter alia*, že konanie pred ústavným súdom nemožno začať tým, že občianskoprávny súd zastaví konanie a postúpi vec ústavnému súdu.

25. Dňa 26. septembra 2003 okresný súd vyzval sťažovateľa, aby v lehote 15 dní doplnil a spresnil svoju žalobu, predovšetkým aby uviedol dôvody žaloby a pripojil dôkazy, o ktoré svoj nárok opiera.

26. Dňa 31. októbra 2003 sťažovateľ svoj návrh doplnil. Uvedol, že aktom premenovania ulice a existenciou ulice nesúcej názov po Dr. Jozefovi Tisovi došlo k porušeniu jeho práva na život, osobnú slobodu a ľudskú dôstojnosť a dochádza k poškodzovaniu jeho cti. Hanbí sa za obec, ktorá propaguje fašizmus a vzdáva poctu vojnovému zločincovi. Ďalej uviedol, že sa obáva ohrozenia základných práv a slobôd a demokratického zriadenia v Slovenskej republike. Dodal, že pociťuje svoje spojenie so Slovenskom a nemôže ostať ľahostajným voči ktorémukoľvek z jeho obyvateľov, ktorý sa môže stať obeťou následkov propagácie fašizmu.

27. Dňa 22. apríla 2004 na ústnom pojednávaní okresný súd spojil konanie týkajúce sa nároku na premenovanie ulice po Dr. Jozefovi Tisovi s konaním týkajúcim sa nároku na zaplatenie odškodnenia. Sťažovateľ ďalej bližšie špecifikoval svoju žalobu. Sťažovateľ uviedol, *inter alia*, že jeho cieľom je predísť tomu, aby sa v budúcnosti zopakovala vražda desiatich tisíc ľudí. Tvrdil, že v dôsledku predmetného verejného činu bol terčom posmechu niektorých svojich priateľov.

28. Dňa 27. apríla 2004 okresný súd sťažovateľovu žalobu zamietol.

29. Pokiaľ ide o sťažovateľovo tvrdenie o údajnom porušení jeho osobnostných práv, okresný súd uviedol:

„To, že došlo k pomenovaniu ulice podľa Dr. Jozefa Tisu v obci Varín, o ktorom rozhodlo obecné zastupiteľstvo a táto ulica v dôsledku toho existuje, nemožno považovať za konanie, ktoré je objektívne spôsobilé ohroziť život žalobcu, jeho osobnú slobodu, jeho povesť a česť. Toto konanie (rozhodnutie obecného zastupiteľstva) konkrétne a priamo nesmeruje voči osobnosti žalobcu, žalobca nebol priamo zainteresovaný na rozhodovaní obecného zastupiteľstva a ani nebol priamo dotknutý vo svojich osobnostných právach rozhodnutím obecného zastupiteľstva. Žalobca nepreukázal, že by žalovaný neoprávnene zasiahol do jeho práva na ochranu osobnosti, do jeho osobnostných práv. Žalobca nepreukázal, že by mu vznikla v dôsledku konania žalovaného v súvislosti s pomenovaním tejto ulice nejaká ujma alebo nejaká škoda, na náhradu ktorej by mu vznikol nárok.“

30. Dňa 19. júla 2004 sa sťažovateľ odvolal.

31. Na ústnom pojednávaní 12. októbra 2004 krajský súd potvrdil rozsudok okresného súdu.

32. Dňa 7. januára 2005 podal sťažovateľ dovolanie. Argumentoval, že nemal možnosť vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom a vyjadreniam žalovaného a že mu súd na pojednávaní zabránil predniesť všetky jeho argumenty.

33. Dňa 17. júna 2005 najvyšší súd dovolanie odmietol z dôvodu jeho neprípustnosti. Najvyšší súd uviedol, že zápisnica z ústneho pojednávania pred krajským súdom preukazuje, že sťažovateľovi bola daná možnosť reagovať na argumenty žalovaného. Ďalej konštatoval, že jediným dôkazom vykonaným na pojednávaní pred súdom bol záznam televíznej relácie, predložený sťažovateľom.

4. Konanie na ústavnom súde

34. Dňa 8. februára 2005 sa sťažovateľ sťažoval na ústavnom súde podľa článku 127 ústavy, že príslušnou časťou uznesenia obecného zastupiteľstva, rozhodnutiami Okresného úradu vyšetrovania Žilina a Okresnej prokuratúry Žilina o odmietnutí jeho podnetov (pozri vyššie odsek 12), postupom Okresného súdu Žilina a postupom a rozhodnutiami Okresného súdu Levice a Krajského súdu v Nitre došlo k porušeniu, *inter alia*, jeho práv podľa článkov 6 ods. 1 a 8 Dohovoru.

35. Dňa 9. júna 2005 ústavný súd odmietol sťažnosť v časti týkajúcej sa uznesenia obecného zastupiteľstva a postupu Okresného súdu Žilina ako podanú oneskorene. Sťažnosť v časti týkajúcej sa rozhodnutia úradu vyšetrovania a okresnej prokuratúry bola odmietnutá, pretože sťažovateľ sa neobrátil na vyššiu úroveň prokuratúry. Sťažnosť týkajúca sa prieťahov v konaní pred Okresným súdom Levice bola odmietnutá ako zjavne neopodstatnená, keďže v čase podania ústavnej sťažnosti konanie už neprebiehalo pred okresným

súdom. Ústavný súd okrem toho konštatoval, že nemá právomoc na prerokovanie sťažnosti v časti týkajúcej sa konania pred Krajským súdom v Nitre, pretože konanie o dovolaní stále nie je skončené.

36. Dňa 13. októbra 2005 sa sťažovateľ opäť sťažoval na ústavnom súde podľa článku 127 ústavy. Sťažnosť smerovala proti príslušnej časti uznesenia obecného zastupiteľstva, proti postupu Okresného súdu Žilina, proti postupu a rozhodnutiam Okresného súdu Levice a Krajského súdu v Nitre a proti rozhodnutiu najvyššieho súdu o odmietnutí jeho dovolania.

37. Dňa 30. novembra 2005 ústavný súd odmietol sťažnosť týkajúcu sa uznesenia obecného zastupiteľstva a postupu a rozhodnutí okresných súdov a krajského súdu z dôvodu, že sa týkala vecí, v ktorej existovala prekážka *res iudicata*. Ústavný súd ďalej uviedol, že rozhodnutie najvyššieho súdu je náležite odôvodnené a nie je svojvoľné. Preto bola sťažnosť v časti týkajúcej sa rozhodnutia najvyššieho súdu odmietnutá ako zjavne neopodstatnená.

38. Dňa 25. januára 2006 sa sťažovateľ tretíkrát sťažoval na ústavnom súde, formulujúc svoju sťažnosť výlučne proti rozhodnutiu najvyššieho súdu.

39. Dňa 20. júna 2006 ústavný súd sťažnosť odmietol pre neprípustnosť z dôvodu existencie prekážky *res iudicata* vzhľadom na jeho skoršie rozhodnutie.

B. Príslušné vnútroštátne právo a prax

1. Ústava (ústavný zákon č. 460/1992 Zb. v znení účinnom v predmetnom čase)

40. V súlade s článkom 127, ústavný súd rozhodoval o sťažnostiach proti právoplatným rozhodnutiam ústredných orgánov štátnej správy, miestnych orgánov štátnej správy a orgánov územnej samosprávy, ktorými boli porušené základné práva a slobody občanov, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodoval iný súd.

2. Zákon o územnom a správnom členení Slovenskej republiky (zákon č. 517/1990 Zb.)

41. Ustanovenie § 8 ods. 2 uvádzalo, že názvy ulíc sa určujú podľa vecí, prírodných javov, významných udalostí, miest, nežijúcich osôb a pod. s prihliadnutím na históriu obce a jej okolia. Neprípustné sú názvy po žijúcich osobách, príliš dlhé, duplicitné, urážajúce mravnosť, náboženské alebo národnostné cítenie, jazykovo nesprávne, nepriliehavé vzhľadom na historický vývin obce a jej častí alebo jej okolia.

42. Ustanovenie § 8 ods. 3 upravovalo, že o určovaní názvov ulíc rozhoduje obec po prerokovaní s obyvateľmi obce a po vyjadrení odbornej názvoslovnej komisie, ktorú zriaďuje okresný úrad.

3. Občiansky zákonník a relevantná vnútroštátna prax

43. Právo na ochranu osobnej dôstojnosti, cti, povesti a dobrého mena je zaručené ustanoveniami § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka.

44. V súlade s § 11 má fyzická osoba právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

45. V súlade s § 13 ods. 1 má fyzická osoba právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadostučinenie.

46. Ustanovenie § 13 ods. 2 stanovuje, že pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadostučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

47. V súlade s ustálenou praxou musí žalobca preukázať, že namietané neoprávnené konanie bolo objektívne spôsobilé zasiahnuť do jeho práv podľa § 11 Občianskeho zákonníka.

C. Prax Výboru na odstránenie rasovej diskriminácie

48. Výbor na odstránenie rasovej diskriminácie, zriadený na základe článku 8 Medzinárodného dohovoru na odstránenie všetkých foriem rasovej diskriminácie, prijal stanovisko vo veci Steven Hagan proti Austrálii, CERD/C/62/D/26/2002. V roku 2002 sa austrálsky sťažovateľ pred výborom sťažoval, že hlavná tribúna významného športového ihriska v Toowoomba, v Queenslande v Austrálii, kde sťažovateľ žil, bola pomenovaná E. S. „negerská“ hnedá tribúna.

49. Sťažovateľ tvrdil, že pojem „negerský“ je jedným z najviac rasovo urážlivých slov v anglickom jazyku.

50. Dňa 20. marca 2003 výbor konštatoval, že používanie a udržiavanie tohto pojmu „možno v súčasnosti považovať za hrubé a urážlivé, aj keď sa počas dlhého obdobia nevyhnutne nemuselo naň tak hľadieť“.

51. Výbor uviedol, že Dohovor o odstránení všetkých foriem rasovej diskriminácie „musí byť vykladaný a uplatňovaný s prihliadnutím na situáciu dnešnej spoločnosti. V tomto kontexte sa Výbor domnieva, že je jeho úlohou pripomenúť zvýšenú citlivosť vo vzťahu k výrazom ako je urážlivý pojem, ktorý dnes stále existuje.“

NÁMIETKY

52. Sťažovateľ sa sťažoval, že jeho právo na rešpektovanie súkromného života bolo porušené tým, že obecné zastupiteľstvo pomenovalo ulicu vo Varíne po Dr. Jozefovi Tisovi. Namietal porušenie článku 8 Dohovoru.

53. S odkazom na článok 6 ods. 1 Dohovoru sa sťažovateľ tiež sťažoval, že celková dĺžka konania o jeho žalobe z 11. decembra 1998 bola neprimeraná, a že Krajský súd v Nitre porušil jeho právo na spravodlivé konanie pred nestranným súdom, pretože počas ústneho pojednávania pred týmto súdom mu nebola daná dostatočná príležitosť predniesť svoje argumenty a procesné návrhy.

54. Sťažovateľ sa ďalej sťažoval, že Slovenská republika tým, že nezabránila pocteniu Dr. Jozefa Tisa, porušila jeho práva podľa článku 5 ods. 1 Dohovoru.

55. Sťažovateľ namietal aj porušenie článku 13 Dohovoru tým, že nemal k dispozícii žiadny účinný prostriedok nápravy vo vzťahu k svojej sťažnosti podľa článku 8 Dohovoru.

56. Napokon sa sťažovateľ sťažoval podľa článku 14 Dohovoru, že bol pri užívaní svojich práv podľa článku 5 ods. 1, 6 ods. 1, 8 a 13 Dohovoru diskriminovaný z dôvodu svojho antifašistického presvedčenia, pretože ústavný súd odmietol rozhodnúť o merite jeho ústavných sťažností.

PRÁVO

A. Článok 8 Dohovoru

57. Sťažovateľ sa sťažoval, že bolo porušené jeho právo na rešpektovanie súkromného života. Odvolal sa na článok 8 Dohovoru, ktorý v relevantnej časti znie:

„1. Každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného... života...

2. Štátny orgán nemôže do výkonu tohto práva zasahovať okrem prípadov, keď je to v súlade so zákonom a nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, verejnej bezpečnosti, hospodárskeho blahobytu krajiny, predchádzania nepokojom a zločinnosti, ochrany zdravia alebo morálky alebo ochrany práv a slobôd iných.“

1. Argumenty strán

a) Vláda

58. Vláda argumentovala, že sťažovateľ nevyčerpal vnútroštátne prostriedky nápravy, pretože nenapadol uznesenie obecného zastupiteľstva sťažnosťou podľa článku 127 ústavy (v znení účinnom v danom čase).

59. Taktiež argumentovala, že podal svoju sťažnosť po uplynutí šesťmesačnej lehoty. Ďalej namietala, že sťažovateľ nemôže tvrdiť, že je obeťou porušenia článku 8 Dohovoru a jeho sťažnosť je teda nezlučiteľná *ratione personae*, keďže neexistuje žiadna priama súvislosť medzi napadnutým opatrením a sťažovateľovým súkromným životom.

60. Vláda okrem toho uviedla, že sťažovateľ nepredložil žiadne dôkazy, ktoré by preukazovali, že premenovanie ulice malo na jeho súkromný život akýkoľvek negatívny vplyv.

61. Navyše, v rozpore so sťažovateľovými tvrdeniami sa nepreukázalo, že by premenovanie ulice po Dr. Jozefovi Tisovi posilnilo extrémistické skupiny v Slovenskej republike.

b) Sťažovateľ

62. Sťažovateľ nesúhlasil a zdôraznil, že premenovanie ulice vo Varíne je potrebné považovať za svojvoľný zásah orgánov verejnej správy do jeho súkromného života. S odvolaním sa na citovaný prípad *Hagan proti Austrálii* sťažovateľ uviedol, že sa cítil dotknutý novým názvom predmetnej ulice.

63. Argumentoval, že uznesenie obecného zastupiteľstva bolo predmetom pozornosti médií a že tým pádom účinok tohto aktu prekročil hranice územia obce. Trval na tom, že Dr. Jozef Tiso bol vojnovým zločincem a bol čiastočne zodpovedným za holokaust slovenských Židov a Rómov. Vzdanie úcty takejto osobnosti poškodilo celú krajinu a jej povesť, čo nevyhnutne zasiahlo do súkromného života každého z jej občanov, bez ohľadu na to, či žije blízko alebo ďaleko od dotknutej obce.

64. Sťažovateľ, tým, že pôsobí na poli ochrany ľudských práv, sa cítil zahanbený, urazený a pokorený činom orgánu verejnej správy. Uviedol, že sa tým posilnili skupiny extrémistov, ktoré môžu ohrozovať jednotlivcov alebo členov skupín aktívnych v rovnakej oblasti ako sťažovateľ, ktorí sa môžu častejšie stávať terčom fyzických útokov neonacistov.

2. Posúdenie Súdom

65. Súd si je vedomý značne citlivej povahy sporných otázok, o ktoré ide v tomto prípade a jeho súvislostí (pozri *Feldek proti Slovenskej republike*, č. 29032/95, ECHR 2001-VIII). Napriek tomu hneď na začiatku zdôrazňuje, že jeho úlohou nie je riešiť možné sporné body medzi historikmi (pozri, *mutatis mutandis*, *Lehideux a Isorni proti Francúzsku*, 23. september 1998, ods. 47, *Zbierka rozsudkov a rozhodnutí* 1998-VII), ale preskúmať dosah špecifickej situácie, konkrétne existencie ulice nazvanej po Dr. Jozefovi Tisovi v obci Varín, na práva sťažovateľa podľa článku 8 Dohovoru.

66. Čo sa týka otázok zahrnutých v tomto prípade, Súd zdôrazňuje dôležitosť opatrnosti vo vzťahu k fašistickým a iným totalitným hnutiam a prejavom netolerantnosti v demokratických spoločnostiach. Tiež zdôrazňuje význam historickej debaty o verejnej osobnosti, vo vzťahu ku ktorej boli a aj mohli byť vyjadrené rôzne názory, v demokratickej spoločnosti (pozri citovaný *Lehideux a Isorni proti Francúzsku*, ods. 45).

67. Súd zároveň znovu opakuje, že odmietanie určitých historických faktov môže podkopať hodnoty, na ktorých je založený boj proti rasizmu a antisemitizmu a predstavuje vážnu hrozbu pre verejný poriadok [pozri *Garaudy proti Francúzsku* (rozh.), č. 65831/01, ECHR 2003-IX].

68. V tomto kontexte, odvolávajúc sa na článok 1 Dohovoru, Súd pripomína, že sú to primárne zmluvné štáty, ktoré musia zabezpečiť každému v ich jurisdikcii práva a slobody definované v Dohovore a jeho protokoloch a udržať základné hodnoty Dohovoru a demokracie. Súd ako všeobecné východisko navyše uznáva, že robenie „komentárov namierených proti základným hodnotám Dohovoru“ môže za určitých okolností predstavovať urážku práv jednotlivca a skupín jednotlivcov uvedených v Dohovore (pozri, *mutatis mutandis*, *Paksas proti Litve* [GC], č. 34932/04, ods. 88, 6. január 2011 spolu s ďalšími odkazmi). V tejto veci je namieste si všimnúť, že tak ako vyjadril slovenský zákonodarca, vo všeobecnosti sú neprípustné názvy ulíc urážajúce mravnosť, náboženské alebo národnostné ctenie, alebo názvy ulíc, ktoré sú neprimerané vzhľadom na historické okolnosti (pozri vyššie odsek 41).

69. Pri posudzovaní tohto prípadu je Súd však presvedčený, že je predovšetkým potrebné preskúmať status sťažovateľa ako obeť porušenia jeho práv podľa článku 8 Dohovoru, a to v zmysle článku 34 Dohovoru. Súd sa domnieva, že táto otázka je úzko spojená s rozsahom ochrany poskytovanej článkom 8 Dohovoru.

70. V tomto ohľade Súd znovu opakuje, že koncept „súkromného života“ je širokým pojmom, ktorý nie je vhodný na vyčerpávajúcu definíciu. Zahŕňa fyzickú a psychickú integritu osoby (pozri *Pretty proti Spojenému kráľovstvu*, č. 2346/02, ods. 61, ECHR 2002-III; a *Y. F. proti Turecku*, č. 24209/94, ods. 33, ECHR 2003-IX). Môže preto obsahovať početné aspekty fyzickej a sociálnej identity osobnosti (pozri *Mikulic proti Chorvátsku*, č. 53176/99, ods. 53, ECHR 2002-I). Článok 8 chráni tiež právo na osobný rozvoj a právo na vytvorenie a rozvíjanie vzťahov s inými ľudskými bytosťami a okolitým svetom (pozri *Evans proti Spojenému kráľovstvu* [GC], č. 6339/05, ods. 71, ECHR 2007-IV). Pojem súkromného života navyše zahŕňa elementy týkajúce sa práva osoby na jej imidž (*Sciacca proti Taliansku*, č. 50774/99, ods. 29, ECHR 2005-I).

71. Súd ďalej znovu opakuje, že Dohovor zaručuje individuálne práva a nepredpokladá podávanie *actio popularis* s cieľom interpretácie práv, ktoré sú v ňom zakotvené, ani nedovoľuje jednotlivcom sťažovať sa na verejné akty iba preto, že ich považujú za odporujúce Dohovoru (pozri *Tanase proti Moldavsku*, [GC], č.7/08, ods. 104, ECHR 2010-...). Sťažnosti preto musia byť podané osobami alebo v mene osôb, ktoré môžu tvrdiť, že sú obeť porušenia jedného alebo viacerých ustanovení Dohovoru. Pojem obeť musí byť v teórii interpretovaný autonómne a nezávisle od vnútroštátnych pojmov, ako sú napríklad tie, ktoré sa týkajú spôsobilosti na konanie. Aby sťažovateľ mohol tvrdiť, že je obeťou porušenia Dohovoru, musí byť schopný preukázať, že je priamo dotknutý napadnutým opatrením [pozri *Sanles Sanles proti Španielsku*, (roz.), č. 48335/99, ECHR 2000-XI spolu s ďalšími odkazmi].

72. Pokiaľ ide o skutkové okolnosti tohto prípadu, Súd konštatuje, že sťažovateľ namieta proti premenovaniu ulice argumentujúc, že vzdanie počty Dr. Jozefovi Tisovi poškodilo reputáciu Slovenskej republiky, čo nevyhnutne zasiahlo do súkromného života každého z jej občanov. Dodáva tiež, že sa cíti urazený a pokorený konaním orgánu verejnej správy.

73. Súd ďalej uvádza, že sťažovateľ podal svoju pôvodnú žalobu na Okresný súd Žilina a domáhal sa určenia, že pomenovanie ulice po Dr. Jozefovi Tisovi je nezákonné a vyhlásenia premenovania za neplatné. Požadoval tiež premenovanie ulice a zaplatenie symbolického odškodného všetkým registrovaným cirkvám v Slovenskej republike. Neskôr sťažovateľ svoju žalobu doplnil a žiadal, aby bolo symbolické odškodné zaplatené jemu. Sťažovateľ pred Okresným súdom Levice vyhlásil, že nemôže ostať ľahostajným voči ktorémukoľvek z jeho obyvateľov, ktorý sa môže stať obeťou následkov propagácie fašizmu, a že jeho cieľom je predísť tomu, aby sa v budúcnosti zopakovala vražda desiatich tisíc ľudí. Uviedol tiež, že sa hanbí za to, že obecné zastupiteľstvo vyjadriло svoju podporu ideám fašistického štátu a sťažoval sa, že v dôsledku predmetného verejného činu bol terčom posmechu niektorých svojich priateľov.

74. Súd berie do úvahy sťažovateľovu pôvodnú žalobu, ktorou sa domáhal zrušenia uznesenia obecného zastupiteľstva a zaplatenia odškodného cirkvám v Slovenskej republike, ako aj jeho neskoršie vyjadrenia pred vnútroštátnymi súdmi a pred Súdom. Konštatuje, že sťažovateľove argumenty smerovali hlavne proti všeobecnému problému propagácie fašizmu a jeho možných následkov pre spoločnosť. Sťažovateľ teda protestoval najmä proti spoločenským a politickým tendenciám, ktoré by potenciálne mohol verejný čin spustiť.

75. Bez toho, aby znevažoval dôležitosť otázok nastolených sťažovateľom a majúúc na zreteli vyššie uvedené (pozri vyššie odseky 66 až 68), Súd je toho názoru, že podstata sťažovateľových argumentov mala charakter verejného záujmu a že jeho sťažnosť je potrebné považovať za *actio popularis*.

76. Vyššie uvedený záver je posilnený aj skutočnosťou, že sťažovateľ od roku 1983 žije v Českej republike, susednej krajine Slovenskej republiky, a nemá žiadne väzby k obci Varín. Sťažovateľ navyše netvrdil, že by obec navštevoval, alebo že by mal s obcou alebo jej obyvateľmi akékoľvek styky.

77. Berúc do úvahy vyššie uvedené, Súd súhlasí s vládou, že sťažovateľ nepredložil žiadne dôkazy, ktoré by preukazovali, že premenovanie ulice malo na jeho súkromný život negatívny vplyv.

78. Na pozadí uvedeného Súd usudzuje, že sťažovateľ nebol priamo dotknutý uznesením obecného zastupiteľstva a v dôsledku toho nemôže tvrdiť, že je obeťou údajného porušenia.

79. Súd dospel k záveru, že sťažovateľova námietka je nezlučiteľná *ratione personae* s ustanoveniami Dohovoru a musí byť zamietnutá v súlade s článkom 35 ods. 3 a 4 Dohovoru.

B. Dĺžka konania

80. Sťažovateľ sa sťažoval, že celková dĺžka konania o jeho žalobe z 11. decembra 1998 bola prehnaná.

81. Odvolal sa na článok 6 ods. 1 Dohovoru, ktorého relevantná časť ustanovuje:

„Pri rozhodovaní o občianskych právach a záväzkoch... každý má právo na... spravodlivé prejednanie vecí v primeranej lehote pred nezávislým a nestranným súdom...“

82. Súd hneď na začiatku zisťuje, že vzhľadom na jeho záver ohľadom námietky podľa článku 8 Dohovoru tu môže vyvstávať otázka aplikovateľnosti *ratione materiae* záruk článku 6 ods. 1 Dohovoru na predmetné konanie. Napriek tomu sa domnieva, že nie je nutné, aby posúdil túto otázku samostatne, pretože príslušná časť sťažnosti je každopádne neprijateľná z dôvodov bližšie špecifikovaných nižšie.

83. Súd uvádza, že sťažovateľ podal svoju pôvodnú žalobu na Okresný súd Žilina 11. decembra 1998. Konanie skončilo konečným rozhodnutím ústavného súdu z 30. novembra 2005. Trvalo teda približne sedem rokov na štyroch stupňoch súdnictva vrátane konania pred ústavným súdom.

84. Súd uvádza, že „primeranosť“ dĺžky konania musí byť posúdená v súlade s okolnosťami prípadu a týmito kritériami: zložitnosť vecí, správanie sťažovateľa a postup príslušných orgánov a význam sporu pre sťažovateľa (pozri medzi mnohými inými *Frydender proti Francúzsku* [GC], č. 30979/96, ods. 43, ECHR 2000-VII).

85. Pokiaľ ide o zložitosť veci, Súd je toho názoru, že nič nenasvedčuje tomu, že by prípad vyvolával osobitne zložité právne alebo skutkové otázky. Určitý stupeň zložitosti však vykazoval procesný aspekt veci, pretože žaloba podaná sťažovateľom bola niekoľko krát doplnená, v časti bolo konanie o žalobe zastavené a vo zvyšnej časti bola žaloba postúpená na iný súd.

86. V súvislosti so správaním sťažovateľa Súd prisudzuje váhu skutočnosti, že jeho pôvodná žaloba bola nejasná a neúplná, a musela byť opakovane dopĺňaná a primeranejšie špecifikovaná. Konanie o žalobe bolo v časti nárokov zastavené z dôvodu nedostatku právomoci na strane rôznych súdov. Sťažovateľ teda prispel k priebehu a trvaniu konania tým, že podal neúplnú a veľmi zle špecifikovanú žalobu.

87. Súd ďalej zisťuje, že aj vnútroštátnym orgánom možno pričítať na ťarchu určité prietahy. Na strane súdov sa vyskytli isté obdobia nečinnosti a boli primárne zapríčinené určité prietahy v konaní po postúpení sťažovateľovej veci ústavnému súdu a zastavení konania v apríli 2001.

88. Pokiaľ ide o význam sporu pre sťažovateľa, dotknuté konanie sa týkalo ochrany sťažovateľových osobnostných práv na základe jeho tvrdenia, že premenovaním ulice obecným zastupiteľstvom došlo k porušeniu jeho práv. Súd berie do úvahy zistenia vnútroštátnych súdov, ktoré v časti zastavili konanie z dôvodu nedostatku právomoci a zamietli žalobu v časti týkajúcej sa nároku na ochranu osobnej integrity ako neopodstatnenú.

89. Súd vo svetle kritérií ustálených v jeho judikatúre k otázke „primeranosti lehoty“ a berúc osobitne do úvahy mieru, akou sťažovateľ prispel k priebehu konania a počet zainteresovaných stupňov súdnej sústavy, dospel k záveru, že celková dĺžka konania nemôže byť považovaná za neprimeranú.

90. Z toho vyplýva, že sťažovateľova námietka týkajúca sa dĺžky konania podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru musí byť zamietnutá ako zjavne nepodložená v zmysle článku 35 ods. 3 a 4 Dohovoru.

C. Zvyšné námietky

91. Sťažovateľ sa sťažoval, že Slovenská republika tým, že nezabránila prejavu úcty Dr. Jozefovi Tisovi, porušila jeho práva podľa článku 5 ods. 1 Dohovoru.

92. Sťažoval sa tiež podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru, že Krajský súd v Nitre nebol nestranný, a že na ústnom pojednávaní pred týmto súdom mu bolo upreté v dostatočnej miere prezentovať svoje argumenty a robiť procesné návrhy.

93. Navyše sa sťažoval, že nemal žiadny účinný prostriedok nápravy vo vzťahu k porušeniam spôsobeným uznesením obecného zastupiteľstva. Namietal, že bol pri požívaní svojich práv diskriminovaný na základe svojho protifašistického názoru, pretože ústavný súd odmietol rozhodnúť o merite jeho ústavných sťažností. Odvolal sa na článok 13 Dohovoru a článok 14 v spojení s článkami 5 ods. 1, 6 ods. 1, 8 a 13 Dohovoru.

94. Vo svetle všetkého, čo má Súd k dispozícii a v rozsahu, v akom namietaná vec spadá do jeho právomoci, však Súd zisťuje, že tieto námietky neobsahujú žiaden náznak porušenia práv a slobôd zakotvených v Dohovore alebo jeho protokoloch.

95. Z toho vyplýva, že tieto námietky sú zjavne nepodložené a musia byť zamietnuté v súlade s článkom 35 ods. 3 a 4 Dohovoru.

Z UVEDENÝCH DÔVODOV SÚD JEDNOMYSELNE:

vyhlasuje sťažnosť za neprijateľnú.

*Preložila: JUDr. Miroslava Bálintová
Kancelária zástupcu Slovenskej republiky
pred Európskym súdom pre ľudské práva*